

Vasskraftverdiar Seljord kommune

Kommunestyret 16.03.2023

Kraftutbygging Seljord kommune

Sundsborn kraftverk (1963):

- Regulering av Sandsetvatn
- Vassveg og fire bekkeinntak (overføring av vassdrag)
- Regulering av Sundsbarmvatn
- Vassfall og kraftverk

Hjartdøla:

- Overføring av Heiåi til Skjesvatn (1957)

Grunnåi kraftverk (2003):

- Vassfall
- Kraftverk

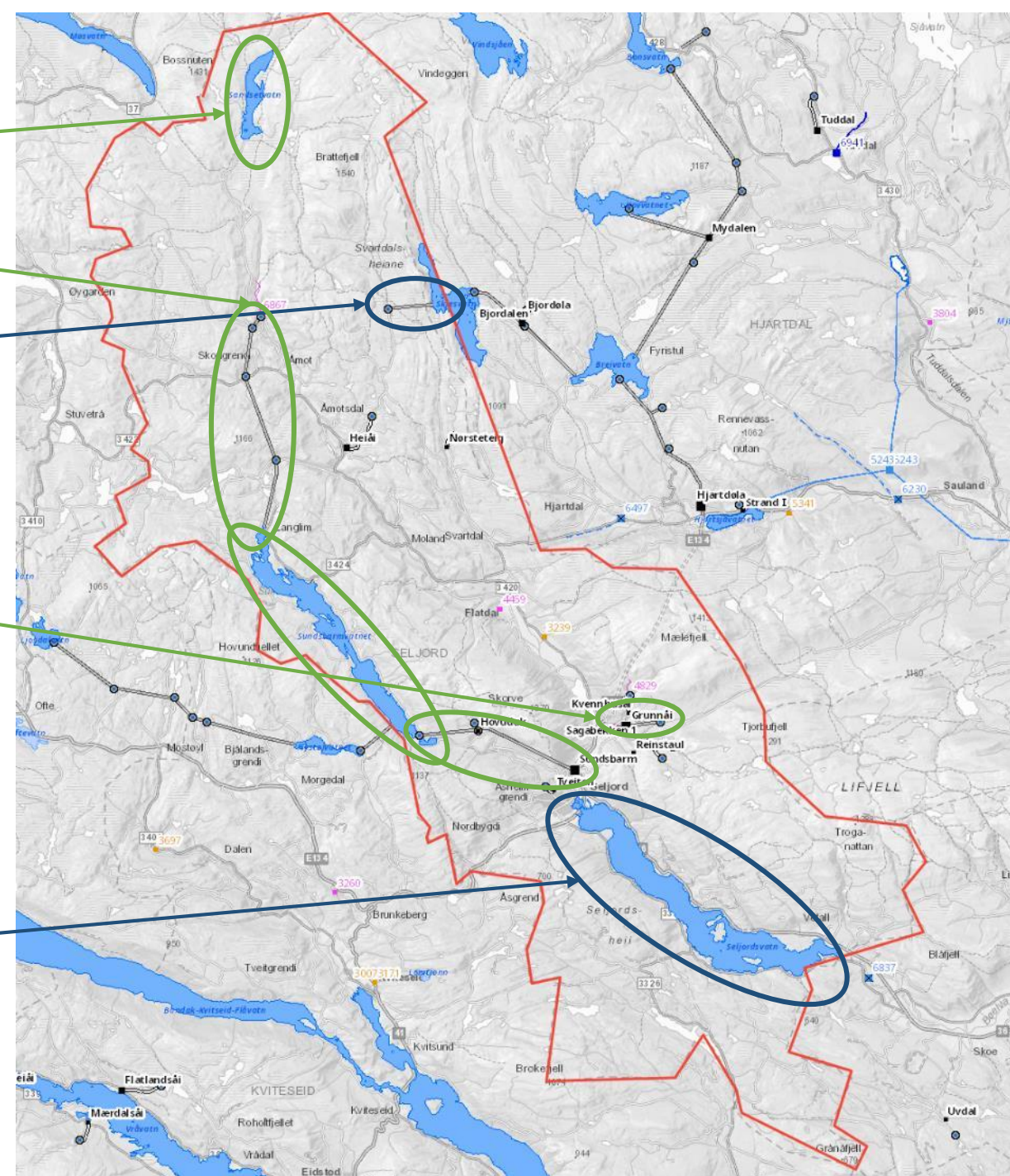
Småkraftverk (konsesjonsfri):

- Heiåi kraftverk
- Hovudduk kraftverk
- Kvennhusåi kraftverk
- Nørsteteig kraftverk
- Reinstaul kraftverk
- Sagabekken 1 / 2 / 3 kraftverk
- Tveiten kraftverk

SkienSVassdraget:

- Regulering av Seljordsvatnet (1944)

Kraftnett

Vasskraftverk Seljord kommune

Vasskraftverk i drift

Namn	Hovudeigar	Dato for første utnytting av fallet	Maks yting [MW]	Årsproduksjon ¹ [GWh]
Grunnåi	GRUNNÅI KRAFTVERK AS	28.01.2006	25,2	59,8
Heiåi	HEIKRAFT AS	12.12.2006	0,1	7,6
Hovuduk	HOVUDUK KRAFT AS	01.01.2006	0,1	1,4
Kvennhusåi	KVENNHUSÅI KRAFT AS	20.03.1991	0,1	3,0
Nørsteteig	NØRSTETEIG KRAFT AS	19.02.2006	0,1	0,4
Reinstaul	REINSTAUL KRAFT AS	01.01.1991	0,1	0,1
Sagabekken 1	REINSTAUL KRAFT AS	18.09.2006	0,1	1,3
Sagabekken 2	REINSTAUL KRAFT AS	02.02.2009	0,1	0,9
Sagabekken 3	REINSTAUL KRAFT AS	02.02.2009	0,15	0,5
Sundsarm	SKAGERAK KRAFT AS	01.11.1970	111,0	396,4
Tveiten	TVEITEN KRAFT AS	03.06.2004	0,04	0,2
Totalt			141,2	471,4

471 GWh ~ 29 000

54 GWh (2021)

1. Midlare årsproduksjon (ref. 1991-2020)

Vasskraftpotensiale Seljord kommune

Prosjekt som er søkt om, men ikkje utbygd:

Namn	Tiltakshavar	Yting [MW]	Venta årsproduksjon [GWh]	Status	Status dato
Minikraftverk Tverråi	Sundbø	0,24	0,96	Vedtatt konsesjonspliktig	16.11.2001
Kvåleverket, Dalebekken	Lund	0,03	0,12	Vedtatt konsesjonsfritt	30.11.2005
Tverråi minikraftverk	Stig Høgetveit	0,50	1,7	Vedtatt konsesjonsfritt	05.10.2006
Bjåenåi kraftverk	Ukjent	1,80	5,5	Vedtatt konsesjonsfritt	31.05.2012
Århusmoen kraftverk	Ukjent	0,48	1,57	Vedtatt konsesjonsfritt	20.08.2015
Totalt			9,85		

Merk at alle konsesjonsvedtak har gått ut på dato (maks. 5 år) -> må gjennom ny handsaming dersom ein ønskjer å byggje ut.

Småkraftpotensiale i Seljord kommune identifisert av NVE (< 3 kr/kWh og 3-5 kr/kWh):

- 8 kraftverk
 - 1 småkraftkraftverk (1 – 10 MW)
 - 7 minikraftverk (0,1 – 1 MW)
- Total årsproduksjon = **20 GWh**

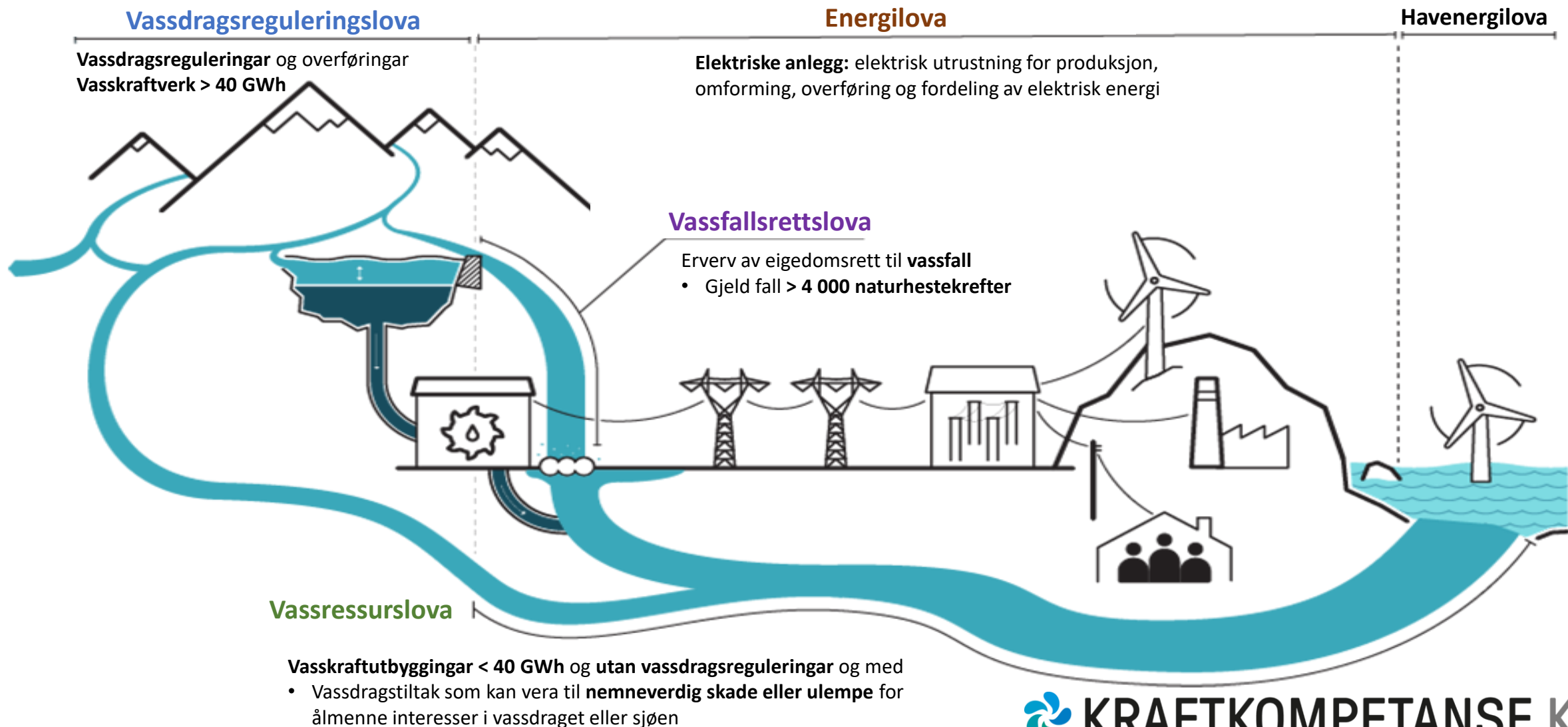

Konsesjonslover for vasskraft

Konsesjon:

Eit løyve frå offentleg myndigheit til å drive ei verksemd, kjøpe ein eigedom, utnytte ein naturressurs eller liknande.

Konsesjonspliktige tiltak for vasskraft

Tilhøve til plan- og bygningslova

- Konesesjon kan ikkje erstattast av rettsleg bindande planar etter plan- og bygningslova
- Konesesjonspliktige anlegg har **ikkje krav til reguleringsplan**
- Vassdragsmyndigheita kan fastsetje at konesesjonsvedtaket skal verke som statleg arealplan

Kva omtalar ein konsesjon?

- Konsesjonstid og revisjon av vilkår
- Konsesjonsavgifter og næringsfond
- Konsesjonskraft
- Standardvilkår for naturforvaltning
 - Pålegg for å bøte på skader frå tiltak
 - Undersøkingar og observasjonar
- Automatisk freda kulturminne
- Manøvreringsreglement
 - Høgaste og lågaste regulerte vasstand
 - Vasstand og tapping i enkelte periodar
 - Overføring av vassdrag
 - Minstevassføring i elvar

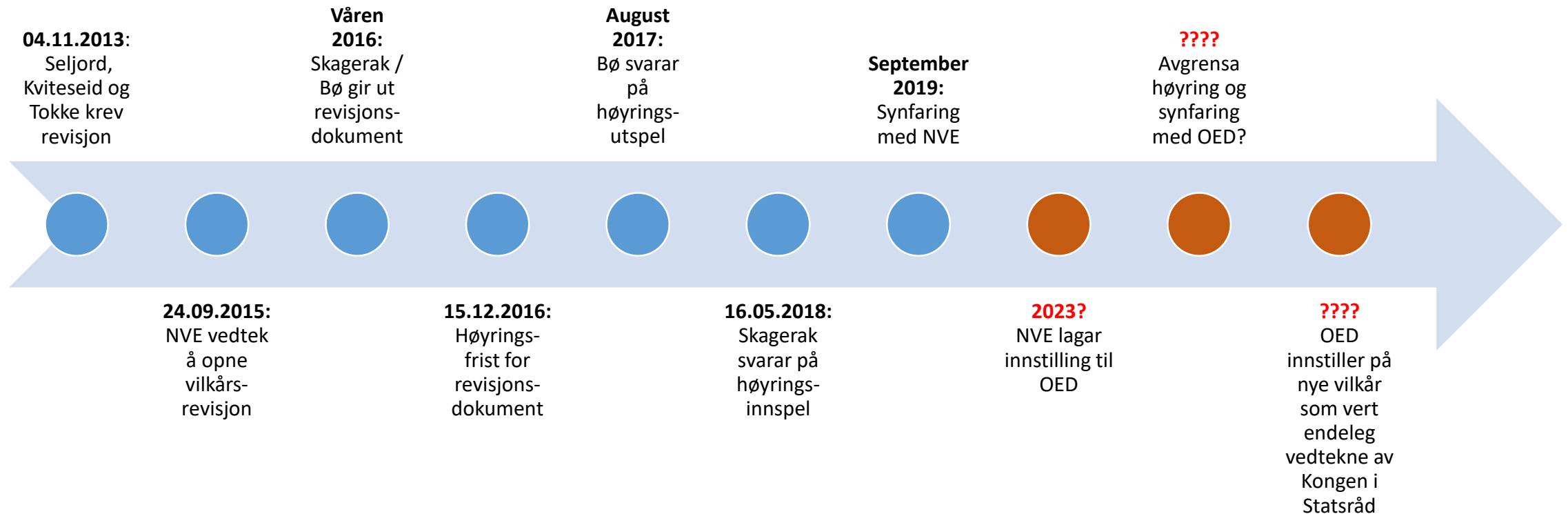
Revisjon av konsesjonsvilkår Sundsbarm og Seljordsvatnet

MINSTEVASSFØRING

FISKEFORBETRANDE TILTAK

MAGASINRESTRIKSJONAR

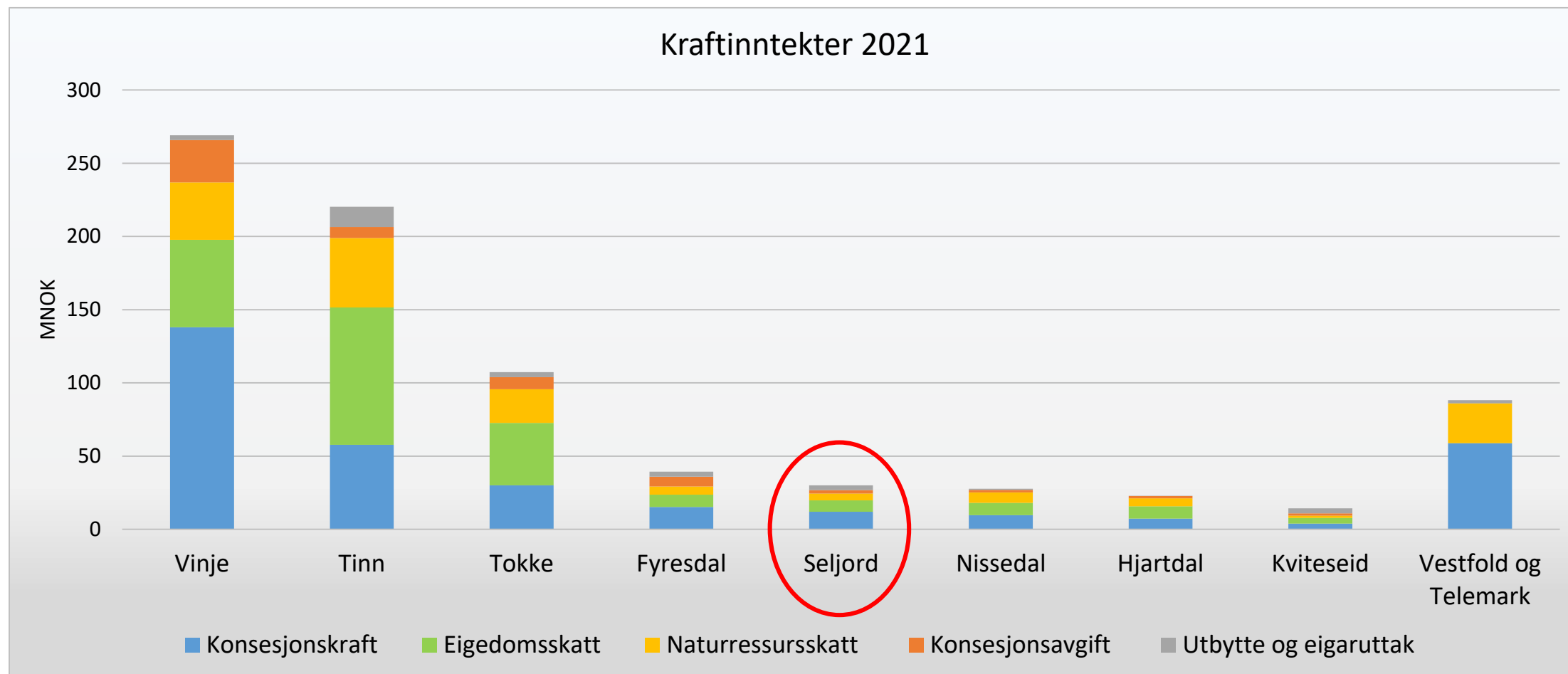
ETC.

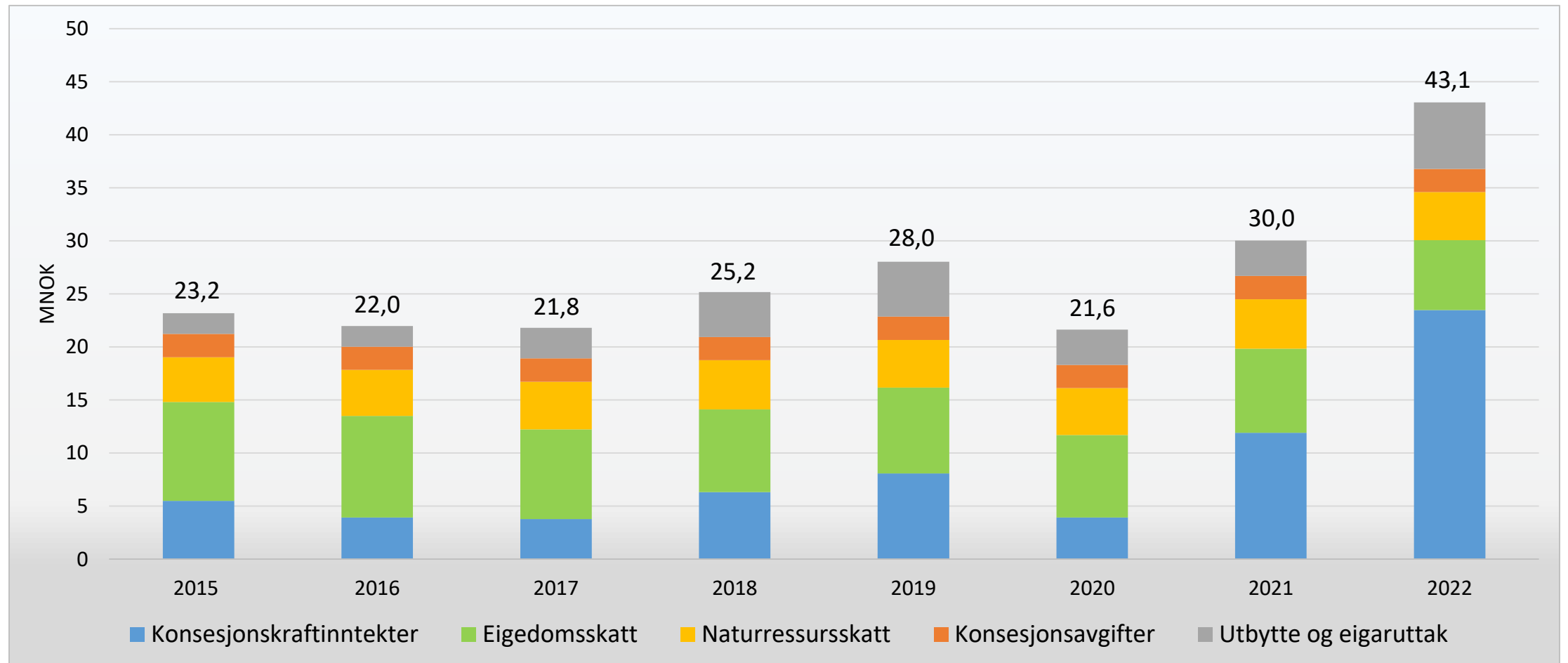
Kraftinntekter

Kraftinntekter Vest-Telemark, Tinn og Hjartdal

Kraftinntekter Seljord kommune

Konsesjonsinntekter

- Konsesjonsavgifter
- Næringsfond
- Konsesjonskraft

Konsesjonsavgifter

- Årleg avgift til stat og kommunar
- **Stabil inntekt** - rekna ut frå teoretisk kraftproduksjon
- Setjast i fond og nyttast slik kommunestyret fastset
 - fortrinnsvis til utvikling av næringslivet

- Kraftverk i regulerte vassdrag
- Elvekraftverk i vassfall > 4 000 nat.hk.
- Andre kraftverk > 40 GWh

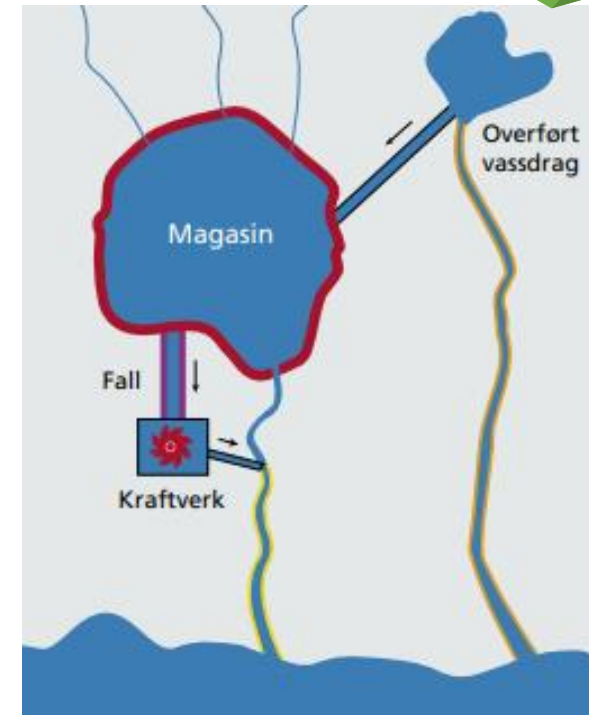
Konsesjonsavgifter:
Erstatning for generelle skadar og ulemper - kompensasjon for tap av naturverdiar

Sundsborn (regulering og overføring)	2 073 356 kr
Grunnåi (fall)	33 308 kr
Overføring av Heiåi til Hjartdøla	77 121 kr
Regulering av Seljordsvatn	9 781 kr
Seljord totalt 2021	2 193 566 kr

Pass på:

Sats for konsesjonsavgift justerast kvart 5. år.

Alle Seljord sine konsesjonsavgifter vart sist justert i 2019.

Næringsfond og andre fond

- Kraftverk i regulerte vassdrag
- Elvekraftverk i vassfall > 4 000 nat.hk.
- Andre kraftverk > 40 GWh

- Kan vera pålagt
- Eingongsbeløp eller årleg utbetaling
- Støtte til t.d. næring, reindrift, natur- og friluftsliv

Næringsfond:
Erstatning for
skadar og ulemper
for andre næringar

Konsesjonskraft

- Kraftverk i regulerte vassdrag
- Elvekraftverk i vassfall > 4 000 nat.hk.

- Inntil 10% av teoretisk kraftproduksjon avgrensa til **alminneleg elektrisitetsforsyning** (ikkje kraftintensiv industri og treforedling)
- Sjølvkostpris

Konsesjonskraft:
Gje vertskommunen ein del av den verdiskapinga kommunens naturverdiar gjev grunnlag for

Konsesjonskraft Seljord: 31,8 GWh

Pass på:

- Konsesjonskraftmengda er ganske konstant (vert sett og fordelt av NVE)
- Konsesjonskraftprisen (sjølvkostprisen) kan justerast årleg
- Inntektene følgjer marknadspris på kraft

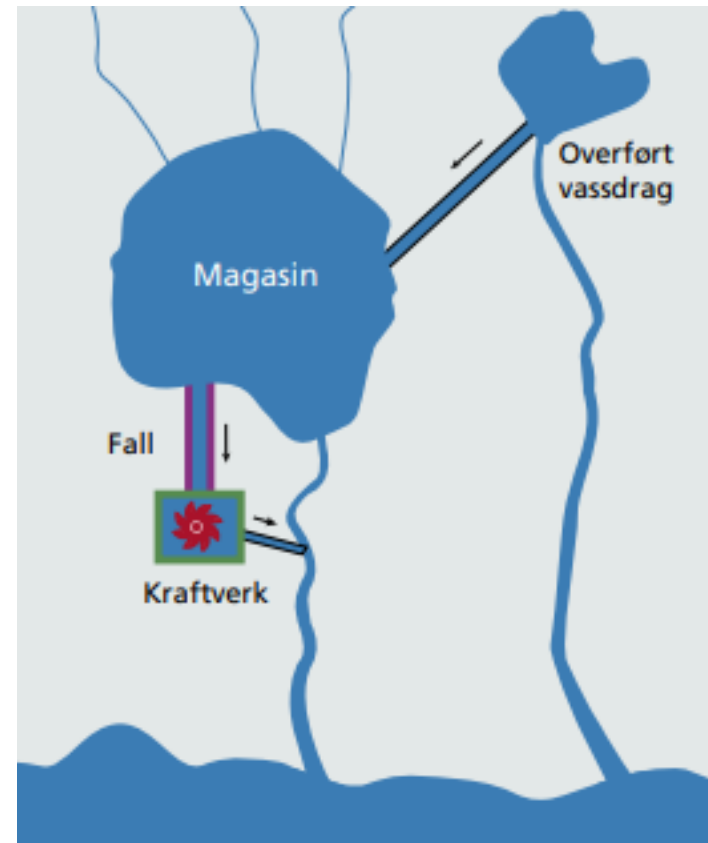
Konsesjonskraft - Vassfallsrettslova

Konsesjonar:

- Grunnåi Kraftverk AS (2003): Erverv av fallrettar i Grunnåivassdraget

Konsesjonskraft:

Grunnåi 0,5 GWh

Fordeling av konsesjonskraft

Ervervskonsesjoner

- Fallkommuner 97 % av kraftgrunnlaget
- Kraftverkskommune 3 % av kraftgrunnlaget

Konsesjonskraft - Vassdragsreguleringslova

Konsesjonar:

- Bø kommune (1944): Regulering av Seljordsvatn
- Hjartdøla kraftverk (1957): Overføring av Heiåi i Åmotsdal til Skjesvatn
- Sundsbarm kraftverk (1963): Regulering og overføring i Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Dalaåi

Konsesjonskraft:

Sundsbarm	29,4 GWh
Hjartdøla	1,6 GWh
Andre (SkienSVassdraget)	0,2 GWh
Totalt reguleringskonsesjonar	31,3 GWh
+ Grunnåi	0,5 GWh
Totalt Seljord kommune	31,8 GWh

Fordeling av konsesjonskraft

Reguleringskonsesjoner

- Magasinkommuner**
48,5 % av kraftgrunnlaget
- Fallkommuner**
48,5 % av kraftgrunnlaget, inkl. ev. overføringsandel
- Overføringskommuner**
inngår i fallkommunens andel
- Kraftverkskommune**
3 % av kraftgrunnlaget

Konsesjonskraftinntekter

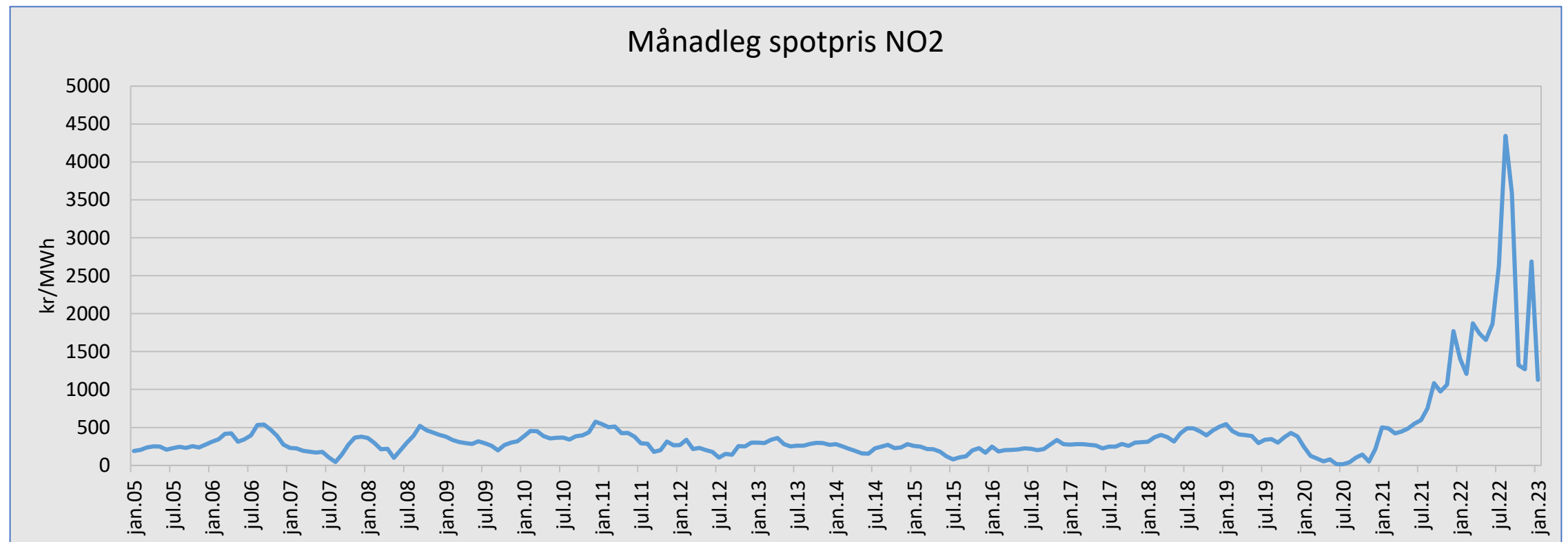

Trekk i rammetilskot Seljord kommune for 2023: 8,27 MNOK

- Føreset spotpris på 200 øre/kWh, kan bli justert gjennom året
- Eingongstrekk, gjeld berre for 2023

Konsesjonskraftstyret i Telemark (KKST)

- Forvaltar konsesjonskrafta på vegne av kommunane
- Nyttar Entelios (Agder Energi) som kraftmeklar
- Sikringsstrategi - unngå djupe dalar. Delar av krafta vert prissikra inntil tre år fram i tid.

Kraftskatteinntekter

Egedomsskatt

Naturressursskatt

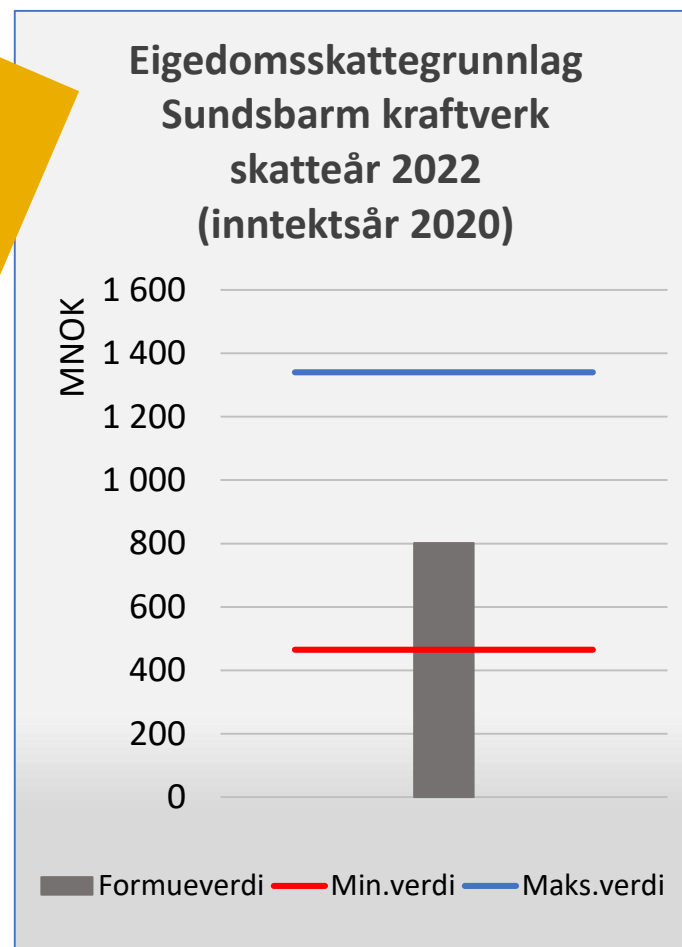
Eigedomsskatt på kraftanlegg og kraftnett

Frivillig kommunal skatteordning

Maksimum 7 ‰

- Kraftanlegg > 10 MVA
 - Verde rekna ut frå inntekter og utgifter i all framtid basert på **gjennomsnitt siste fem år**
 - **Minimums- og maksimumsverde:** 0,95 og 2,74 kr/kWh (gjennomsnitt av produksjon siste 7 år)
- Kraftanlegg < 10 MVA (småkraftverk)
 - Skattemessig verdi frå **gjenanskaffingsverde** med avskrivning for driftsmidlar
- Kraftnett
 - Skattemessig verdi frå **gjenanskaffingsverde** med avskrivning for driftsmidlar

Eigedomsskatt:
Kommunal skatt
med klår lokal
forankring

Eigedomsskatt vasskraftanlegg

Eigedomsskatt kraftnett

- Allmenn taksering kvart 10. år
- Kan foreta inntil 10 % årleg kontorjustering etter 10 år dersom ein utsett allmenn taksering

Taksering kraftnett Seljord:

- 2009 – Allmenn taksering
- 2019 – 10 % kontorjustering
- 2020 – 10 % kontorjustering
- 2021 – Likt som 2020
- 2022 – Likt som 2020
- 2023 – Allmenn taksering

Eigedomsskatt kraftnett Seljord 2023:

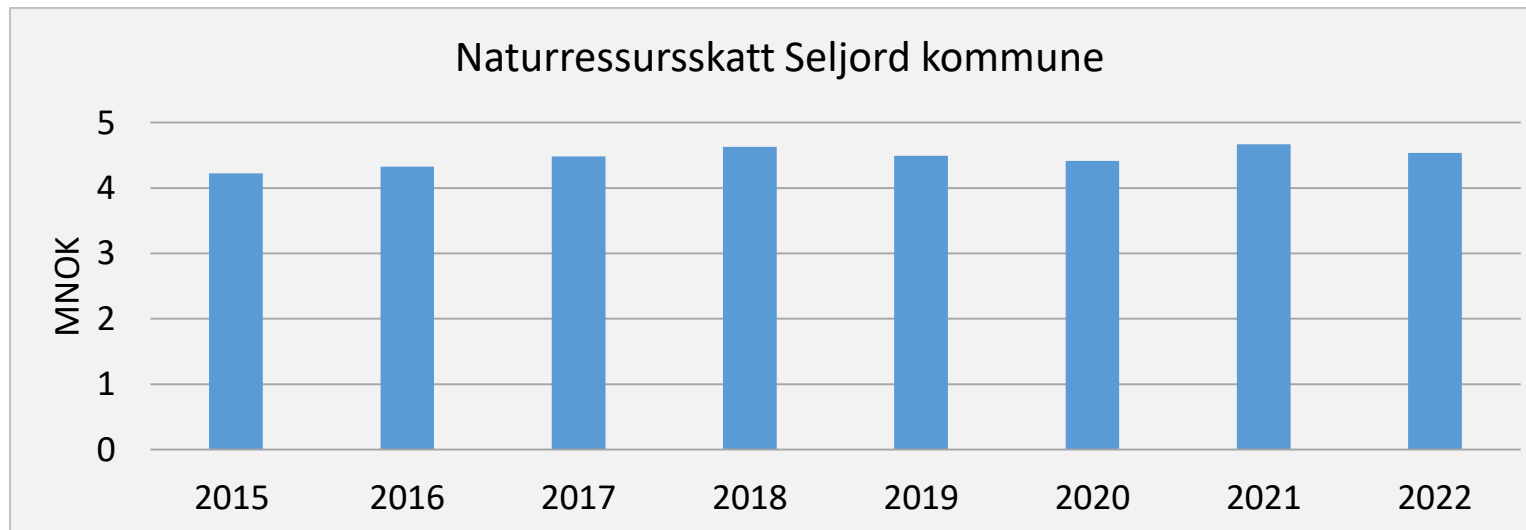
• Telemark Nett	1 323 700 kr
• Statnett	350 140 kr
• Totalt	1 673 840 kr

Naturressursskatt

- **Gjeld kraftverk > 10 MVA**
 - Nyttar gjennomsnitt av siste 7 års produksjon
 - 1,1 øre/kWh til kommunane
 - 0,2 øre/kWh til fylkeskommunen
 - Fordelast mellom kommunar ut frå fordeling av formuen i kraftanlegget
- **Inngår i inntektsutjammingsgrunnlaget**

Naturressursskatt:
Kommunane og
fylkets
«grunnrenteskatt»

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK)

Ein viktig støttespelar for vertskommunane for vasskraftutbyggingar:

- Organiserer 160 kommunar som er vertskap for vasskraftutbygging
- Tek vare på medlemskommunane sine interesser relatert til kraftutbygging, kraftinntektene, naturmiljøet, arbeidsplassar m.m

Aktuelle saker som LVK jobbar med

Statsbudsjett 2023

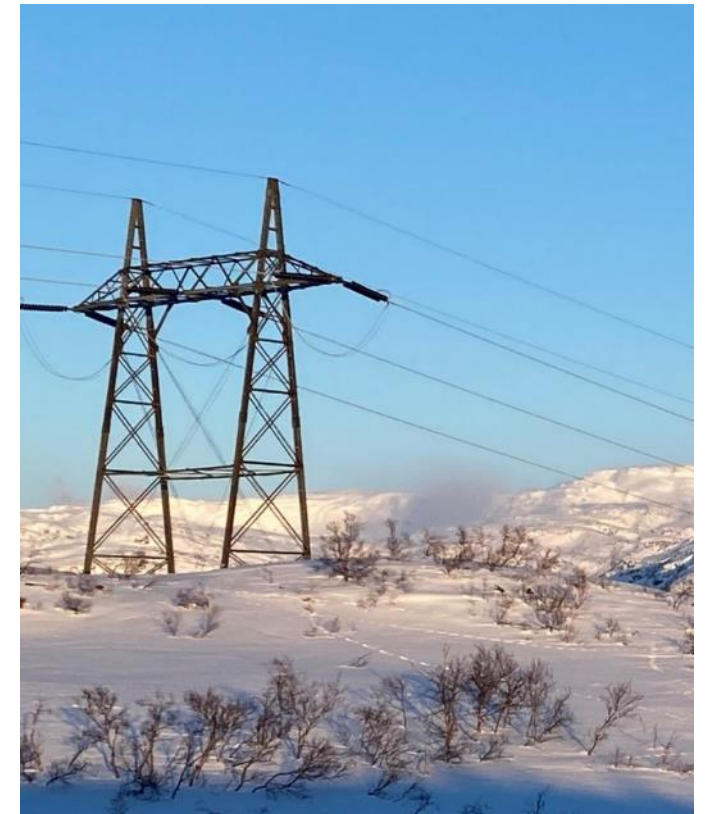
- Trekk i rammetilskot
 - LVK vil sikre at føresetnadene i budsjettforslaget vert respektert og at regjeringa reduserer det samla trekket i rammetilskotet dersom kommunane har lågare inntekter enn fyrst antatt av regjeringa.
 - LVK har gitt skriftleg innspel til representantforslag om at ordninga skal gjennomførast i tråd med føresetnadene regjeringa har presentert for kommunar og storting.

Statnett sine klagar mot 139 kommunar – eigedomsskatt for kraftnett

- Statnett hevdar at kommunane har plikt til å rette utskrivning av eigedomsskatt for 2019 – 2021 som følgje av dom i Borgarting lagmannsrett 11. oktober 2021.
 - LVK har bede Sivilombodet om å avvise Statnett sine klagar.
 - 6 februar 2023 avviste Sivilombodet Statnett sine klagar. Kommunane vert med dette spart for unødig meirarbeid.

Innspel til Energikommisjonen sin rapport: «Mer av alt – raskere»

- LVK har arrangert webinar om rapporten – lenke til opptak tilgjengeleg, kontakt LVK
- Høyringsfrist for rapporten er 2. mai 2023
 - LVK/Naturressurskommunane vil utarbeide høyringsuttale som vert delt med kommunane.

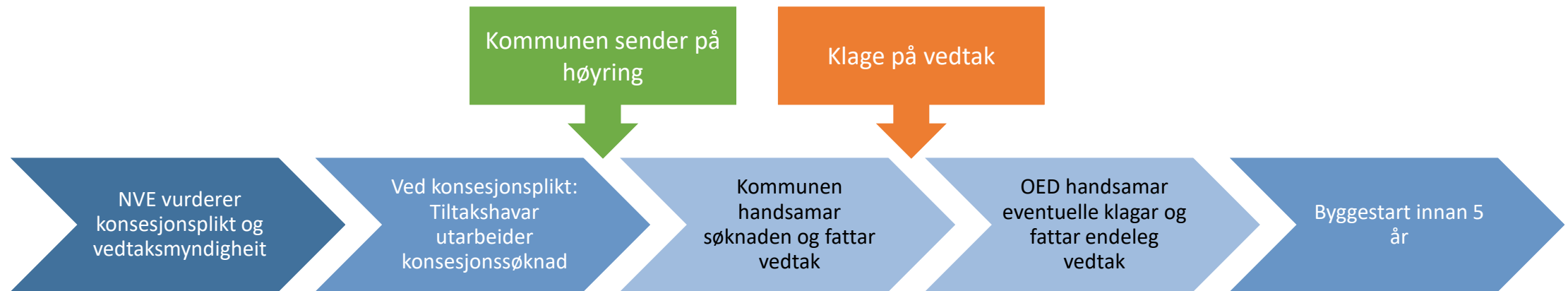
Ekstramateriell

Konsesjonsprosess småkraftverk (1 – 10 MW)

Konsesjonsprosess mini- og mikrokraftverk (< 1 MW)

- Kommunen er vedtaksmyndighet for vasskraftsaker under 1 MW som berre råker ei kommune og ikkje er del av ei større regulering

- Ikkje-konsesjonspliktige tiltak vert handsama av kommunen etter plan og bygningslova eller andre aktuelle lovverk
 - Vedtak om ikkje konsesjonsplikt gjeld under føresetnad om at tiltaket startast innan 5 år

Fordeling av konsesjonskraft pr kommune

Kommune 3820 Seljord

Kraftverk	Kraftverkseier	Vedtaksdato	Mengde i MWh
70 Eidet	40113 SKAGERAK KRAFT AS	14.02.2002	7,2
147 Hjartdøla	40113 SKAGERAK KRAFT AS	09.12.1982	1605,0
205 Klosterfoss	40267 SKIEN KRAFTPRODUKSJON AS	14.02.2002	60,2
387 Skotfoss	40267 SKIEN KRAFTPRODUKSJON AS	14.02.2002	166,6
410 Sundsbarm	40113 SKAGERAK KRAFT AS	09.12.1982	29441,0
587 EIDET II	11559 Broerne 6 Aktieselskap	14.02.2002	9,4
588 EIDET I (tidl. Skiens Aktiemølle)	40113 SKAGERAK KRAFT AS	14.02.2002	4,2
847 Grunnåi	41010 GRUNNÅI KRAFTVERK AS	18.11.2008	542,4
	Sum konsesjonskraft for kommune		<u>31836,0</u>